

Fehér akác (*Robinia pseudoacacia* L.)

Pillangósvirágúak családja (*Fabaceae*)

Felismerhetőség	Töről és gyökérről is erősen sarjadó, 30-35 m magasra növő fa. Levele 7-19 levélkéjű, a levélkék elliptikusak, tompa és gyengén szálkás csúcsúak. A levelek tövében pálhátóvisek helyezkednek el, a virág pártája fehér, hüvelytermése 6-11 cm hosszú, kopasz.
Származási hely	Észak-Amerika keleti része.
Bekerülésének és terjedésének körülményei	1710-1720 között hozták be hazánkba. Eleinte parkfaként, útszegélyező sorkaként ültették. Erdőtelepítésre először 1750-ben alkalmazták Komárom mellett.
Elterjedtsége	Országszerte elterjedt. 2006-ban az összes erdőterület 23,1 %-át borította, amivel hazánk legnagyobb területfoglalással rendelkező fafaja.
Jellemzőbb élőhelyei	Szinte az összes élőhelyen jelen van, számos erdőtípusban gyomfa. Spontán terjedve közlekedési útvonalak mentén, rézsűkben, szegélyeken, árkokban fordul elő.
Életmenet	Magja életképességét évtizedekig, akár 50 évig is megőrzi, keményhéjúság jellemzi. A mag csírázását a tűzhatás serkenti. Tő- és gyökérsarjakkal vegetatív úton jól szaporodik. Föld feletti részének vagy gyökérszövetének sérülése egyaránt nagyszámú gyökérsarj fejlődését váltja ki. Közlekedési útvonalak mentén a menetszéllel, és spontán is terjed. Hosszú életű fa, egyes példányai a kétszáz-kétszázötven éves kort is megérik. Tüzek után is felújul.
Természetvédelmi kártétele	Környezetét visszafordíthatatlanul átformálja, gypsztintje, aljnövényzete fajszegény; csökkenti a környezetében élő növények vízfelvételi lehetőségeit. A talaj tápanyagtartalmát kimeríti, míg nitrogénben egyoldalúan feldúsítja.
Gazdasági szerepe	Az akác napjainkban az eukaliptusz után világszerte a leggyakrabban termesztett lombos fafaj. Hazánkban faültetvény-telepítésre, nyers talajok rekultiválására, meddőhányók fásítására alkalmazzák. Számos kultúrváltozata létezik. Az áruméztermelés alapját adja.
Megelőzés, védekezés	Lehetőség szerint ne ültessük! A 346/2008. (XII. 30.) Kormányrendelet alapján (a fás szárú növények védelméről) az ingatlan tulajdonosa, vagyonkezelője, használója a <i>mellékletben</i> meghatározott inváziós fajú fás szárú növény (többek között kertészeti változatai kivételével a <i>Robinia pseudoacacia</i> is) telepítése, pótlása esetén köteles a növény továbbterjedésének megakadályozására. A fás szárú energetikai ültetvények telepítésének engedélyezése, telepítése, művelése és megszüntetése részletes szabályairól, valamint ezen eljárások igazgatási szolgáltatási díjáról szóló 45/2007. (VI. 11.) FVM rendelet 3. § (4) bekezdése alapján védett természeti területen, valamint a védett természeti területnek nem minősülő Natura 2000 területen fehér akác telepítése nem engedélyezhető. A Natura 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól szóló 269/2007. (X. 18.) Kormányrendelet alapján a megtelepedését és terjedését meg kell akadályozni, állományainak visszaszorításáról gondoskodni kell. Hosszú távú kezelési stratégiát igényel: vegyszeres kezelés, vagy vegyszeres és mechanikai kezelés kombinálása. A csak mechanikai kezelés munka- és energiaigényes.
Irodalom	Bartha D. – Csiszár Á. – Zsigmond V. (2006) in: Özönnövények II., pp. 37-67.

Fotó: Ujvári László

A fehér akác virágos hajtása

Fotó: Dancza István

A fehér akác hüvelytermései

